

роботу лікарів та медичного закладу в цілому; «незалежне» журналістське розслідування, розголошення конфіденційної інформації колишнім співробітником медичного закладу. Вибір способу захисту особистого немайнового права, зокрема права на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації, належить позивачеві. Разом із тим особа, право якої порушено, може обрати як загальний, так і спеціальний способи захисту свого права, визначені законом, який регламентує конкретні цивільні правовідносини. Наслідками вчасно не вжитих заходів щодо захисту ділової репутації може стати припинення роботи медичного закладу, втрата довіри пацієнтів, розірвання договорів або небажання контрагентів продовжувати договір на новий строк.

Висновок : Правовий статус медичних працівників в Україні не є повністю захищеним з боку необґрунтованих звинувачень пацієнтів, що призводить до порушення права медичних працівників на захист ділової репутації. Аналіз чинного законодавства, праць відомих фахівців з проблем захисту ділової репутації обґрунтовує необхідність знання норм цивільного права лікарями.

ХАРАКТЕР СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН В ЯЄЧКУ В УМОВАХ БЛОКАДИ КРОВОТОКУ АРТЕРІЄЮ СІМ'ЯВИНОСНОЇ ПРОТОКИ

Лісова Т.А., Столець М.В.

Науковий керівник - д.мед.н., проф. Б.В. Грицуляк ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин

Як відомо, вазектомія являється одним із способів контрацепції, яка полягає в резекції сім'явиносної протоки. При цьому блокується кровоток артерією сім'явиносної протоки, яка є другою за просвітом артерією, що кровопостає яєчко. Разом із тим характер структурно-функціональних змін в цих умовах залишився не дослідженим, що послужило метою даної роботи.

Експерименти проведені нами на 33 статевозрілих щурах, яким під загальним знеболенням на артерію сім'явиносної протоки накладали шовкову лігатуру. Через 1,7 і 30 діб забирали тканини яєчка, фіксували їх в розчині Буена, виготовляли парафінові блоки, зрізи з яких фарбували гематоксилином і еозином. В гістологічних препаратах яєчка визначали діаметр звивистих сім'яних трубочок, ступінь пошкодження клітин сперматогенного епітелію в них та їх кількість на VII стадії циклу сперматогенезу.

Вже на 7 добу досліді діаметр звивистих сім'яних трубочок зменшився до $(155,0 \pm 3,40)$ мкм проти $(197,8 \pm 4,4)$ мкм у контролі. Достовірно зменшилась кількість сперматоцитів на стадії прелептотени (до $215,3 \pm 3,2$), сперматоцитів на стадії пахігени (до $262,6 \pm 4,0$) і сперматид 7-го етапу розвитку (до $721,2 \pm 11,0$) проти $226,3 \pm 2,9$, $286,7 \pm 3,2$ та $912,7 \pm 15,6$ відповідно у контролі.

У більш віддалені терміни досліді (21 доба) діаметр звивистих сім'яних трубочок зменшився до $(131,8 \pm 3,7)$ мкм у середньому. Зменшилась, у порівнянні з попереднім терміном експерименту, кількість сперматоцитів на стадії прелептотени (до $170,6 \pm 3,1$), сперматоцитів на стадії пахігени (до $218,4 \pm 2,9$) та сперматид 7-го етапу розвитку (до $530,0 \pm 8,7$).

У 26% звивистих сім'яних трубочок виявлено легкий ступінь пошкодження клітин, у 15% – важкий ступінь, а 10% трубочок – спустошені. Звичайну будову зберігають тільки 49% звивистих сім'яних трубочок.

Отже, блокада кровотоку артерією сім'явиносної про-

токи призводить до суттєвих розладів сперматогенезу, що повинно враховуватись при виконанні операції резекції протоки, враховуючи можливість його реканалізації при повторному шлюбі.

ВАРІАНТНА АНАТОМІЯ ЧАСТОЧОК МОЗОЧКА ЛЮДИНИ ЯК КРИТЕРІЙ НОРМИ ДЛЯ ДІАГНОСТИЧНИХ МЕТОДІВ НЕЙРОВІЗУАЛІЗАЦІЇ

Мар'єнко Н.І.

Науковий керівник - к.мед.н., доц. О.Ю. Степаненко Харківський національний медичний університет Кафедра гістології, цитології та ембріології

Вступ. В теперішній час завдяки сучасним методам нейровізуалізації (МРТ, фМРТ, КТ, ОФЕКТ, ПЕТ) можуть бути виявлені морфологічні зміни часточок мозочка, що є необхідним для ранньої і точної діагностики. Однак відомості про анатомічну норму мозочка, які використовуються в якості критеріїв норми цих методів, базуються на невеликій кількості досліджених об'єктів і не враховують особливостей індивідуальної анатомічної мінливості, статевих та вікових особливостей. У зв'язку із цим актуальним напрямком сучасних морфологічних досліджень є вивчення анатомічної норми часточок мозочка із урахуванням закономірностей індивідуальної анатомічної мінливості.

Мета роботи: дослідити будову і закономірності індивідуальної анатомічної мінливості часточок мозочка людини.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проведено на 230 мозочках трупів людей обох статей, що померли від причин, не пов'язаних із патологією головного мозку, віком 20-99 років. Досліджувалась форма часточок мозочка на його серединному сагітальному розтині.

Результати дослідження. За складністю форми і особливостями розгалуження білої речовини всі часточки мозочка можна розділити на три типи. Перший тип – «простий», включає часточки I, II, III і X; часточка складається із не розгалуженого центрального стовбура білої речовини, на одній чи обох поверхнях якого знаходиться різна кількість листків сірої речовини. Для часточок із цим типом форми ми виділили по 4 варіанти форми, які відрізняються розмірами, ступенем диференціювання сірої речовини, кількістю та розташуванням листків сірої речовини. Другий тип – «дихотомічний», характерний для часточок IV-V. Головний стовбур білої речовини послідовно дихотомічно ділиться, утворюючи різну кількість гілок 2-4-го порядків. У різних об'єктів описані різні варіанти комбінацій гілок білої речовини різних порядків. Третій тип – «У-подібний», або «У-подібний», характерний для часточок VI-VII, VIII і IX. Головний стовбур білої речовини часточки ділиться на 2 головні гілки (верхню і нижню), від яких в середину часточки відходить різна кількість дочірніх (середніх) гілок, кількість і розташування яких різноманітні і визначають варіант форми часточки. Виходячи із цих характеристик, ми виділили 14 варіантів розгалуження білої речовини часточок VI-VII, VIII і IX.

Висновки. Встановлено, що існує виражена індивідуальна анатомічна мінливість форми часточок мозочка людини. Виділені типи та варіанти нормальної будови часточок можна використовувати в якості критеріїв норми сучасних діагностичних методів для виявлення морфологічних змін мозочка при різних захворюваннях ЦНС.